

February 07 2018

ప్రగతిశీల మరియు నియంత్రణ విధానాల పై నివేదిక-ఫిబ్రవరి2018

వస్తు మరియు సేవా పన్నుల క్రింద నమోదు కాబడిన ఎంఎస్ఎంఇ,

రుణ గ్రహీతలకు ఊరట

1. వస్తు మరియు సేవా పన్నుల క్రింద క్రమబద్ధీకరణ జరుగుతున్న దశలో, కొన్ని చిన్న సంస్థలకు నగదు సమస్యలు తలెత్తి, బ్యాంకులకు, బ్యాంకింగేతర ఆర్థిక సంస్థలకు చెల్లింపు చేయుటలో కష్టాలు కల్పించింది. ఆగస్ట్ 31, 2017 న ప్రమాణికంగా ఉన్న ఇట్టి సంస్థల క్రమబద్ధీకరణకు తోడ్పడుటకు, ఈ క్రింది విధంగా నిశ్చయించుట జరిగినది - జనవరి 31, 2018 తేదీన మొత్తం, రూ.250 మిలియన్ కన్న ఎక్కువ బాకీ లేని ఎంఎస్ఎంఇ లు, సెప్టెంబర్ 1, 2017 చెల్లించ వలసిన బకాయిలు; సెప్టెంబర్ 1, 2017 మరియు జనవరి 31, 2018 మధ్యలో చేయవలసిన చెల్లింపులు, వాటి అసలు చెల్లింపు తేదీ నుండి 180 రోజుల వరకు, వారి రుణాల శ్రేణి, తక్కువ చేయకుండా అంగీకరించవలెను.

ప్రాధాన్యరంగం క్రింద, ఎంఎస్ఎంఇ (సేవలు)పరపతిపై, పరిమితి తొలగింపు

2. వివిధ సహా భాగస్వాముల అభిప్రాయాలు, ఆర్థిక వ్యవస్థలో సేవారంగపు ప్రాధాన్యత పెరుగుతున్న సంగతి దృష్టిలో ఉంచుకొని, ప్రాధాన్యరంగ వర్గీకరణకై, ప్రస్తుతం ప్రతి మైక్రో రుణ గ్రహీతపై విధించిన రూ. 50 మిలియన్; మరియు ప్రతిచిన్న / మధ్యమ రుణగ్రహీతపై విధించిన రూ.100 మిలియన్, పరిమితులు, ఎత్తివేయాలని నిశ్చయించడం జరిగింది. తదనుసారంగా, ఎంఎస్ఎంఇడి ఏక్ట్, 2006 లో నిర్వచించిన సేవలు కల్పిస్తున్న / అందిస్తున్న సంస్థలకు జారీచేసిన రుణాలు, పరిమితితో ప్రమేయం లేకుండా, ప్రాధాన్య రంగ రుణాల క్రింది వస్తాయి. 20 కన్న ఎక్కువ శాఖలు గల విదేశీ బ్యాంకులకు, చిన్న మరియు అతిచిన్న వర్గం రైతులు/సూక్ష్మ సంస్థలకు, వర్తించే ఉప - లక్ష్యాలు (sub-targets).

3. ప్రాధాన్య రంగాలకు రుణ వితరణలో సమానావకాశాలు కల్పించుటకు, ఏప్రిల్ 2015 లో, మార్గదర్శకాలు జారీచేసిన మూడు సంవత్సరాల తరువాత (అనగా 2018 లో), 20 లేక అంతకు మించి శాఖలుగల విదేశీ బ్యాంకులకు, చిన్నమరియు అతిచిన్న రైతులు / సూక్ష్మ సంస్థలు మధ్య ఉప-లక్ష్యాలు నిర్దేశించబడతాయని ప్రకటించడం జరిగింది. తదనుసారంగా, 20 లేక అంతకు మించి శాఖలుగల విదేశీ బ్యాంకులకు, 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం నుండి చిన్న, అతిచిన్న రైతులకు ఉపలక్ష్యం 8% గా; సూక్ష్మ సంస్థలకు లక్ష్యం 7.5%గా నిశ్చయించడం జరిగింది [అడ్వెన్స్డ్ ట్రాబ్బింగ్ క్రెడిట్ (ANBC) లేదా క్రెడిట్ ఈక్వివలెంట్ అమౌంట్ ఆఫ్, ఆఫ్-బ్యాలెన్స్ షిట్ ఎక్స్ సెజ్ (CEOBE), ఏది ఎక్కువ అయితే దాని ఆధారంగా].

బెంచ్ మార్కెట్ ప్రాధాన్యాన్ని సమన్వయంచేయుట.

4. బేస్ ప్రైట్ ప్రాధాన్యంలో గల ఇబ్బందులను గమనించి, రిజర్వ్ బ్యాంక్, ఏప్రిల్ 1, 2016 నుండి, నిధుల మార్జిన్ కస్ట్ రేట్ (Marginal Cost of Funds based Lending Rates, MCLR, ఎంసీఎల్ఆర్) ఆధారిత, రుణరేట్ల విధానం ప్రవేశపెట్టింది. ప్రస్తుతం, బేస్ ప్రైట్ కు జోడించి నరుణాలు కూడా ఎంసీఎల్ఆర్ కు, మారతాయని ఆశించడం జరిగింది. అయితే, రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఇదివరలో ద్రవ్యవిధాన నివేదికలలో, ఈవిషయంపై పలుమార్లు ఆందోళన వ్యక్తం చేసినా, బ్యాంకు రుణాల్లో అధిక భాగం, ఇంకా బేస్ ప్రైట్ దనే ఆధారపడటం కొనసాగుతోంది. విధాన రేట్లలో మార్పులకు, ఎంసీఎల్ఆర్, మరింతగా స్పందిస్తుంది గనుక, ఏప్రిల్ 1, 2018 నుండి, బేస్ ప్రైట్ ను, ఎమ్సీఎల్ఆర్ తో జోడించి, బెంచ్ మార్కెట్ ప్రాధాన్యంపై పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టాలని నిశ్చయించింది. అవసరమైన ఆదేశాలు, వచ్చేవారం చివరిలో జారీ చేయబడతాయి.

రెపోకు సంబంధించి, సమగ్ర మార్గదర్శకాలు

5. ప్రస్తుతం రెపో మార్గదర్శకాలు, ప్రభుత్వ సెక్యూరిటీలకు, కార్పొరేట్లుణాలకు, విడిగా జారీ చేయబడుతున్నాయి. వీటిలో, రెపో లావాదేవీలు జరుపుటకు అర్హతగల సంస్థలు మరియు, తనఖాగా పెట్టే కార్పొరేట్ల్యాండ్లకు కావలసిన కనీస రేటింగ్, సూచించబడ్డాయి. కార్పొరేట్లుణాల ప్రాచుర్యం పెంచడానికి, వివిధరకాల తాకట్లపై (collateral) గల నియమాలను సమ్మిళితం చేయుటకు, రెపో మార్గదర్శకాలను చక్కపరచి, సరళీకరించాలని నిశ్చయించడం జరిగింది. ఈనెల చివరిలోగా, సవరించిన మార్గదర్శకాలు జారీ చేయబడతాయి.

ప్రవాసులకు, దేశంలోనే విదేశీ మారక హెజ్జింగ్స్ యుటకు వెసులుబాటు

6. ప్రస్తుతం, ప్రవాస భారతీయులు (non-resident Indians) వారి కరెన్టరీయుక్యాపిటల్లావాదేవీలపై రాగల INR కరెన్సీ నష్టభయాలను (currency risks) హెజ్జింగ్స్ సుకోవాలనుకొంటే, హెజ్జింగ్స్ యుటకు అనుమతించబడిన నష్టభయాలు మరియు హెజ్జింగ్స్ సాధనాలపై (instruments), కొన్ని ఆంక్షలు ఉన్నాయి. ఈ ప్రక్రియ సరళీకరించుటకు, ఇకపై వారి కరెన్సీ, వడ్డీరేట్లు (మసాలా బాండ్లతో కలిపి), దేశంలోనే, అనుమతించబడిన సాధనాల ద్వారా, హెజ్జింగ్స్ సుకోవచ్చు. ఈ విషయమై FEMA ప్రకటన చేసిన తరువాత, సర్క్యులర్లారీ చేయబడును.

ఎక్స్ఛేంజ్ ట్రేడెడ్ కరెన్సీ డిరైవేటివ్స్ (Exchange Traded Currency Derivatives, ETCD)

పై, పరిమితుల సవరణ

7. ప్రస్తుతం యూఎస్ \$ - ఐఎన్ఆర్ (US \$ -INR) లో యుఎస్ \$ 15 మిలియన్ వరకు; ఇతర కరెన్సీలు - ఐఎన్ఆర్, యుఎస్ \$ విలువ 5 మిలియన్ వరకు, హెజ్జింగ్స్ యుటకు, దానికి ఆధారమైన లావాదేవీ రుజువుగా చూపనవసరంలేదు. ఈ పరిమితి, మార్చ్

2015లో సమీక్షించబడినది. తరువాత, మారకంలో INR ఉన్నట్లయితే, కరెన్సీఆప్షన్ కాంట్రాక్టులను, అనుమతించింది. ఎక్స్‌చేంజ్‌డెడ్‌యూరెన్స్ డిరైవేటివ్‌లను మరింతగా ప్రోత్సహించుటకు, విదేశీ కరెన్సీ - ఐఎస్‌ఆర్‌లావాదేవీలకు, వివిధస్థాయిలలోగల అన్నిపరిమితులూకలిపి, ప్రతిఒక్కరికి (రెసిడెంట్, నాన్-రెసిడెంట్ ఇద్దరికీ), యుఎస్ \$ 100 మిలియన్ పరిమితి (అన్ని ఎక్స్‌చేంజ్‌డెడ్‌యూరెన్స్ లకు, అన్నిఎక్స్‌చేంజిలలో కలిపి) కల్పించాలని,నిశ్చయించడం జరిగింది. ఇందుకు అవసరమైన సర్క్యులర్, ఈ నెల చివరకు జారీ చేయబడుతుంది.

జి-సెక్యూంచ్ మార్కెట్ రియూ విదేశీ మారక రెఫరెన్స్ రేట్, FBIL ఆధీనంలోకి

8. కమిటీ ఆఫ్ ఫైనాన్షియల్ బెంచ్ మార్క్స్ (Committee on Financial Benchmarks) సిఫారసుల ఆధారంగా, ఫైనాన్షియల్ బెంచ్ మార్క్స్ ఇండియా ప్రై.లి. (ఎఫ్ బిఐఎల్, Financial Benchmarks India Private Ltd., FBIL) 2014 లో, స్థాపించబడింది. ఎఫ్ బిఐఎల్, ఇంతవరకు ప్రస్తుతం ఉన్న, ముంబై ఇంటర్ బ్యాంక్ బెనెఫిట్ రేట్ (MIBOR) మరియు ఆప్షన్ వాలిలీటీ వంటి బెంచ్ మార్కులను తీసుకొని, మార్కెట్ రిఫరెన్స్ రేట్ (MIROR), సర్టిఫికేట్ ఆఫ్ డిపజిట్స్ (Certificate of Deposits, CDs) మరియు టి-బిల్స్ ఈల్డర్వలవంటి (T-Bills yield Curve) క్రొత్త బెంచ్ మార్కులను, ప్రవేశ పెట్టింది. ఎఫ్ బిఐఎల్, అన్ని ఫైనాన్షియల్ బెంచ్ మార్కులను (వాటి విలువకట్టుటతో సహా) నిర్వహించే స్వతంత్ర సంస్థగా వికసించడం, ఈ బెంచ్ మార్కుల, విశ్వసనీయతకు, ఆర్థిక విపణుల నిజాయితీకి, ఎంతో ముఖ్యం. తదనుసారంగా, ఈ క్రింది విధంగా నిశ్చయించడం జరిగింది - (i) ప్రభుత్వ సెక్యూరిటీల(కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు జారీ చేసిన) విలువ కట్టడంలో ప్రామాణికత కల్పించే బాధ్యత ఎఫ్ బిఐఎల్ కి కలిస్తుంది. (ప్రస్తుతం ఈ బాధ్యత, FIMMDA నిర్వహిస్తోంది), మరియు (ii) ప్రస్తుతం రిజర్వ్ బ్యాంక్ నిర్వహిస్తున్న, యుఎస్ \$ -ఐఎస్ ఆర్ (Spot US \$-INR reference rate) / ఇతర ప్రముఖ కరెన్సీల యొక్క

స్వాత్రప్యరెస్పెక్టివ్లన మరయు ప్రసారం చేసే బాధ్యత కూడా ఎప్పిఐఎల్, చేపడుతుంది. ఇది అమలులోకి వచ్చే తేదీ, ఎప్పిఐఎల్, రిజర్వ్ డివీజన్ కేంద్రీయచేస్తాయి.

బ్యాంకింగేతర ఆర్థిక సంస్థల ఖాతాదారులకు, ఆంబుడ్స్ మన్ పథకం

9. బ్యాంకింగేతర ఆర్థిక సంస్థల (ఎన్ బిఎఫ్ఐలు, Non-banking Financial Companies, NBFCs) ఖాతాదారులు శీఘ్రతరమైన ఫిర్యాదుల పరిష్కార విధానం ఉచితంగా పొందుటకు, NBFC లకు ఆంబుడ్స్ మన్ పథకం ప్రవేశ పెట్టాలని నిశ్చయించడం జరిగింది. డిపాజిట్లు స్వీకరిస్తున్న అన్ని ఎన్ బిఎఫ్ఐలు మరయు వినియోగదారులతో లావాదేవీలు జరుపుతూ, రూ 1 బిలియన్ అంతకుమించి ఆస్తులుగల ఎన్ బిఎఫ్ఐ లకు, ఈ పథకం వర్తిస్తుంది. ఈ నెల చివరకు, డిపాజిట్ల స్వీకరిస్తున్న అన్ని ఎన్ బిఎఫ్ఐలలో, ఈ పథకం ప్రారంభించ బడుతుంది.

కరెన్సీ నిర్వహణ వ్యవస్థపై సమీక్ష

10. అక్టోబర్ 4, 2016 తేదీన జరిగిన నాలుగవ డైవర్సిఫికేషన్ డ్రవ్ విధాన నివేదికలో ప్రకటించినట్లుగా, రిజర్వ్ డివీజన్, కరెన్సీ నిర్వహణ (రవాణాలో ఉన్న నిధుల రక్షణతో సహా) విధానాన్ని కూలం కషంగా సమీక్షించుటకు రెండు ఉన్నత స్థాయి అంతర్-సంస్థాగత సంఘాలను (inter-agency committees) నియమించింది. ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించి, రిజర్వ్ డివీజన్, నాలుగు కరెన్సీ ముద్రణాలయాల (రిజర్వ్ డివీజన్ కనెక్టివిటీ చీఫ్ నిర్వహించబడుతున్న విరెండు; ప్రభుత్వ విభాగంచే నిర్వహించబడుతున్న విరెండు) ఆడిట్ ఏర్పాటు చేసింది. నోట్సు డ్రా విధానం, ముడి సరకు సేకరణ, నాణ్యత ప్రక్రియలు, రక్షణ మొదలైన అంశాలు, ప్రమాణీకరించుట, ఈ ఆడిట్ యొక్క ఉద్దేశము. పై కమిటీల సిఫారసులను తొమ్మిది నెలలలోగా, అమలు చేయుటకు, ఒక ప్రత్యేక బృందం ఏర్పాటు చేయబడుతోంది.

కరెన్సీ వితరణ మరియు మార్పిడి పథకం (CDES)

11. కరెన్సీ క్రియాకలాపాలలో సాంకేతికత వినియోగాన్ని పెంచి, తద్వారా వినియోగదారులకు మెరుగైన సేవలందించుటకు అవసరమైన వివిధ యంత్రాల వ్యవస్థాపనకు, రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఎప్పటికప్పుడు ప్రోత్సాహకాలు అందిస్తోంది. ఈ ప్రయోజనం చాలా మేరకు నెరవేరింది. ఆర్థిక వవస్థలో, నగదు వినియోగం తగ్గించే దిశగా, ప్రోత్సాహకపథకాలు సమీక్షించడం జరిగింది. క్యాప్రిసైక్లర్మపీన్లు (CRMs), ఆటోమేటెడ్ మెషిన్స్ (ATMs) స్థాపనకు ఇకపై ప్రోత్సాహకాలు నిలిపివేయాలని నిశ్చయించబడింది.

జోస్ట్ కత్తూర్

పత్రికా ప్రకటన: 2017-2018/2147

చీఫ్ జనరల్ మేనేజర్